

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 1995-1996

12 MARS 1996

PROJET D'ORDONNANCE

portant assentiment à l'Accord relatif
à la conservation des
chauves-souris en Europe,
fait à Londres le 4 décembre 1991

RAPPORT

fait au nom de la Commission des Finances,
du Budget, de la Fonction publique,
des Relations extérieures et
des Affaires générales

par MM. Walter VANDENBOSSCHE (N) et
Serge de PATOUL (F)

Ont participé aux travaux de la Commission:

1. Membres effectifs: MM. Jean-Pierre Cornelissen, Armand De Decker, Serge de Patoul, Eric van Weddingen, Alain Zenner, Mmes Andrée Guillaume-Vanderroost, Anne-Sylvie Mouzon, MM. Dominique Harmel, Walter Vandenbossche.

2. Membres suppléants: Mme Françoise Schepmans, MM. Mohamed Daïf, Mostafa Ouezekhti.

3. Autres membres: Mme Michèle Carthé, MM. Thierry de Looz-Corswarem, Paul Galand, François Roelants du Vivier.

Voir:

Document du Conseil:
A-56/1 – (95-96): Projet d'ordonnance.

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 1995-1996

12 MAART 1996

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

houdende instemming met
de Overeenkomst betreffende de
instandhouding van vleermuizen in Europa,
gedaan te Londen op 4 december 1991

VERSLAG

uitgebracht namens de Commissie
voor de Financiën, Begroting,
Openbaar Ambt, Externe Betrekkingen
en Algemene Zaken

door de heren Walter VANDENBOSSCHE (N) en
Serge de PATOUL (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heren Jean-Pierre Cornelissen, Armand De Decker, Serge de Patoul, Eric van Weddingen, Alain Zenner, mevrouwen Andrée Guillaume-Vanderroost, Anne-Sylvie Mouzon, de heren Dominique Harmel, Walter Vandenbossche.

2. Plaatsvervangende leden: mevr. Françoise Schepmans, de heren Mohamed Daïf, Mostafa Ouezekhti.

3. Andere leden: mevr. Michèle Carthé, de heren Thierry de Looz-Corswarem, Paul Galand, François Roelants du Vivier.

Zie:

Stuk van de Raad:
A-56/1 – (95-96): Ontwerp van ordonnantie.

I. Exposé introductif du ministre des Relations extérieures

Cet accord fait suite à la Conférence d'octobre 1985 des parties à la Convention sur la conservation des espèces migratrices appartenant à la faune sauvage (Bonn 1979).

Les chauves-souris sont menacées en raison de la dégradation des habitats, de la perturbation des gîtes et l'utilisation de certains pesticides.

L'Accord a pour objectif la conservation des chauves-souris en Europe et définit les moyens à mettre en oeuvre pour y parvenir.

Les principaux moyens tendant à la protection de cette espèce sont:

- l'interdiction de capturer ou de détenir des chauves-souris sauf permis préalable;
- l'obligation de protéger les sites d'hivernage et de reproduction ainsi que les aires d'alimentation;
- limiter et si possible éliminer les effets des pesticides et des produits chimiques de traitement du bois sur les chauves-souris.

II. Discussion générale

Le président propose, à la commission, de demander un avis à la commission de l'environnement concernant ces trois projets d'ordonnance.

La commission y consent.

Un membre demande quelles sont les conséquences, pour la Région bruxelloise du vote de ces trois projets d'ordonnance. Concrètement, qu'est-ce que cela implique comme obligation dans les trois domaines considérés.

Le ministre répond que, en votant ces trois projets d'ordonnance, la Région bruxelloise s'engage à respecter les traités dont question. Pour ce qui concerne les aspects techniques, il renvoie aux réponses que fera le ministre de l'environnement à la commission de l'environnement.

Le président ajoute que pour ce qui concerne la teneur des traités internationaux, il faut faire confiance au Gouvernement régional qui a été associé à la négociation de ces derniers par le Gouvernement fédéral.

Un membre se demande si l'on ne pourrait pas mettre en place un mécanisme par lequel les traités internationaux

I. Uiteenzetting van de minister belast met Externe Betrekkingen

Dit akkoord sluit aan op de Conferentie van oktober 1985 van de partijen bij het Verdrag op de bescherming van trekkende wilde diersoorten (Bonn 1979).

De vleermuizen worden bedreigd wegens de beschadiging van hun natuurlijke verblijfplaatsen, de verstering van hun slaapplekken en het gebruik van sommige bestrijdingsmiddelen.

Het Akkoord beoogt de instandhouding van vleermuizen in Europa en bepaalt de middelen die in het werk moeten worden gesteld om dit te bereiken.

De voornaamste middelen met het oog op de bescherming van deze diersoort, bestaan uit:

- het verbieden van de vangst en opsluiting van vleermuizen, behalve voorafgaande vergunning;
- de verplichte bescherming van de overwinterings-, de voortplantings- en de voedingsplaatsen;
- het beperken en indien mogelijk het wegwerken van de gevolgen voor de vleermuizen van bestrijdingsmiddelen en scheikundige houtbehandelingsproducten.

II. Algemene bespreking

De voorzitter stelt de commissie voor om de commissie voor leefmilieu om een advies te vragen over deze drie ontwerpen van ordonnantie.

De commissie is het met dit voorstel eens.

Een lid vraagt wat de gevolgen zijn voor het Hoofdstedelijk Gewest van de goedkeuring van deze drie ontwerpen van ordonnantie. Wat zijn de concrete verplichtingen in de drie domeinen?

De minister antwoordt dat het Hoofdstedelijk Gewest met de goedkeuring van deze drie ontwerpen van ordonnantie zich ertoe verbindt de verdragen in kwestie na te leven. Voor de technische aspecten verwijst hij naar de antwoorden die de minister voor leefmilieu in de commissie voor leefmilieu zal geven.

De voorzitter voegt eraan toe dat men voor de inhoud van de internationale verdragen vertrouwen moet hebben in de gewestelijke regering die door de federale regering bij de onderhandelingen betrokken werd.

Een lid vraagt zich af of men geen mechanisme kan invoeren waardoor de internationale verdragen die door het

votés par le Parlement fédéral seraient automatiquement d'application dans les Régions en l'absence de réaction de ces dernières endéans les trois mois.

Le ministre répond qu'une telle procédure serait anti-constitutionnelle. La Belgique est le seul pays d'Europe où les traités doivent être approuvés par toutes les entités fédérées. C'est une conséquence de la réforme de l'Etat.

Un membre demande comment la Région bruxelloise a été associée aux négociations de ces traités.

Le ministre répond que d'une part, des fonctionnaires de la Région ont été invités aux négociations, et que d'autre part, ce problème a été traité par la Conférence Interministérielle de l'Environnement.

III. Avis de la commission de l'environnement, de la conservation de la nature et de la politique de l'eau

M. François Roelants du Vivier, rapporteur de l'avis de la commission de l'environnement, de la conservation de la nature et de la politique de l'eau procède à la lecture de son rapport.

A. Exposé du ministre de l'environnement

Accord relatif à la conservation des chauves-souris en Europe fait à Londres le 4 décembre 1991

Cet accord fait suite à la Conférence d'octobre 1985 des parties à la Convention de Bonn sur la conservation des espèces migratrices appartenant à la faune sauvage (Bonn 1979).

L'Accord a pour objectif la conservation des chauves-souris en Europe et définit les moyens à mettre en oeuvre pour y parvenir.

Les principaux moyens tendant à la protection de cette espèce sont:

- L'interdiction de capturer ou de détenir des chauves-souris sauf permis préalable;
- l'obligation de protéger les sites d'hivernage et de reproduction ainsi que les aires d'alimentation;
- limiter et si possible éliminer les effets des pesticides et des produits chimiques de traitement du bois sur les chauves-souris.

federale Parlement goedgekeurd worden, automatisch in de gewesten van toepassing zouden zijn wanneer deze binnen een termijn van drie maanden niet reageren.

De minister antwoordt dat een dergelijke procedure ongrondwettig zou zijn. België is het enige land in Europa waar de verdragen door alle deelgebieden goedgekeurd moeten worden. Dat is een gevolg van de staatshervorming.

Een lid vraagt hoe het Hoofdstedelijk Gewest bij de onderhandeling over deze verdragen betrokken geweest is.

De minister antwoordt dat gewestelijke ambtenaren op de onderhandelingen uitgenodigd zijn en dat de interministeriële conferentie voor leefmilieu de zaak behandeld heeft.

III. Advies van de commissie voor leefmilieu, natuurbehoud en waterbeleid

De heer François Roelants du Vivier, rapporteur van het advies van de commissie voor leefmilieu leest zijn verslag voor.

A. Inleidende uiteenzetting van de minister voor leefmilieu

Akkoord inzake de instandhouding van vleermuizen in Europa, gedaan te Londen op 4 december 1991

Dit akkoord sluit aan op de Conferentie van oktober 1985 van de partijen bij het Verdrag van Bonn op de bescherming van trekkende wilde diersoorten (Bonn 1979).

Het Akkoord beoogt de instandhouding van de vleermuizen in Europa en bepaalt de middelen die aangewend moeten worden om dit te bereiken.

De voornaamste middelen met het oog op de bescherming van deze diersoort, bestaan uit:

- het verbieden van de vangst en de opsluiting van vleermuizen, behalve voorafgaande vergunning;
- de verplichte bescherming van de overwinterings- en voortplantingsplaatsen, alsook van de voedingsgebieden;
- het beperken en indien mogelijk het wegwerken van de gevolgen voor de vleermuizen van bestrijdingsmiddelen en scheikundige houtbehandelingsproducten.

L'Accord prévoit:

- l'interdiction de capturer et de mise à mort des chauves-souris;
- l'identification des sites d'hivernage et de reproduction;
- l'aménagement de programmes de recherche et la sensibilisation et l'information du public.

La Région de Bruxelles-Capitale a déjà concrétisé ces engagements par:

- L'adoption de l'ordonnance du 29 août 1991 relative à la conservation de la faune sauvage et relative à la chasse qui protège donc intégralement les chauves-souris dans la Région bruxelloise.
- Par ailleurs, une étude récente dans le cadre du rapport sur l'état de l'Environnement fait apparaître que sur les 18 espèces de chauves-souris présentes en Belgique, 11 ont été recensées dans la Région de Bruxelles-Capitale.

Effectivement, la Région bruxelloise offre par la grande diversité de ses espaces verts, des endroits privilégiés pour les gîtes et les habitudes de vie des chauves-souris.

En effet, la présence à la fois d'espaces ouverts et fermés, de nombreuses pièces d'eau ainsi que l'existence d'un maillage de proximité entre espaces verts, représente une situation favorable aux populations de chauves-souris. De plus, les «plans de gestion» particulièrement rigoureux qui sont pratiqués dans les réserves naturelles de la Région sont en tous points conformes aux recommandations admises en matière de préservation des milieux d'accueil des chauves-souris.

Ajoutons qu'en ville, les chauves-souris trouvent des gîtes de substitution dans les greniers des habitations.

- Enfin, la Région bruxelloise fait appel à des spécialistes des chauves-souris pour des études en vue de compléter l'état de la situation en Région bruxelloise.

Il existe des stations permanentes d'observation des chauves-souris à Bruxelles. Les données collectées sont intégrées dans les banques de données de la Fédération des Banques de données biogéographiques.

- L'approbation de l'Accord de Londres n'aura donc pas de conséquence nouvelle pour la Région de Bruxelles-Capitale mais elle témoignera de l'intérêt porté à la conservation des chauves-souris et à la mise en oeuvre efficace de l'Accord.

Het Akkoord voorziet in:

- het verbod op het vangen en doden van de vleermuizen;
- de identificatie van overwinterings- en voortplantingsplaatsen;
- de uitwerking van programma's van onderzoek en bewustmaking en voorlichting van het publiek.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft deze verbintenissen reeds waargemaakt door:

- De goedkeuring van de ordonnantie van 29 augustus 1991 betreffende de bescherming van de wilde fauna en betreffende de jacht die dus volledig de vleermuizen in het Brussels Gewest beschermt.
- Overigens blijkt uit een recente studie in het kader van het verslag over de toestand van het leefmilieu dat van de 18 in België bestaande soorten vleermuizen, er 11 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden aangetroffen.

Door zijn grote verscheidenheid aan groene ruimten biedt het Brussels Gewest effectief tal van plekjes die voor vleermuizen uiterst geschikt zijn als verblijfplaatsen en aangepast zijn aan hun levensgewoonten.

De aanwezigheid van open en gesloten ruimten, van talrijke waterpartijen alsook het bestaan van een netwerk van naburige groene ruimten vormt immers een voor de populaties van vleermuizen gunstige toestand. Bovendien zijn de bijzonder strenge «beheersplannen» die in de natuurgebieden van het Gewest worden toegepast, in alle punten conform de aanbevelingen inzake de vrijwaring van de voor vleermuizen aantrekkelijke verblijfplaatsen.

Laten we hieraan toevoegen dat in de stad de vleermuizen ter vervanging hun verblijfplaats vinden op de zolders van woningen.

- Ten slotte doet het Brusselse Gewest een beroep op deskundigen inzake vleermuizen voor studies met het oog op de vervollediging van hun toestand in het Brussels Gewest.

Er bestaan in Brussel permanente waarnemingsstations van vleermuizen. De vergaarde gegevens worden opgenomen in de databanken van de Federatie van de Biogeografische Gegevensbanken.

- De goedkeuring van het Akkoord van Londen zal dus geen nieuwe gevolgen hebben voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar zal aantonen welk belang er aan de bescherming van de vleermuizen en de doeltreffende uitvoering van het Akkoord wordt gehecht.

B. Discussion générale

Un membre souligne que la compétence attribuée aux Régions et Communautés d'approuver les traités internationaux comporte en contrepartie des obligations pour ces dernières, notamment sur le plan financier.

Il attire l'attention des membres sur le fait que la mise en oeuvre des conventions internationales entraîne des coûts financiers, par exemple pour la mise en place d'un secrétariat international chargé du suivi de ces conventions.

En raison du nombre de conventions approuvées, il peut en résulter, à terme une charge financière importante.

Pour ce qui concerne les trois traités en discussion, il aimerait savoir :

1. Quel est le montant des cotisations liées à la mise en oeuvre des trois conventions?
2. Qui en assumera la charge, l'Etat ou la Région?
3. Dans l'hypothèse où c'est la Région, va-t-on imputer la dépense sur le budget du ministre fonctionnellement compétent ou sur celui du ministre des relations extérieures?

Un autre membre rappelle que le Conseil d'Etat a souligné dans son avis que chacune des conventions est susceptible d'entraîner des dépenses à charge du budget de la Région.

L'intervenant aimerait savoir si le budget prévu pour la mise en oeuvre des conventions permet le cas échéant d'accorder une subvention aux associations bénévoles qui agissent sur le terrain (par exemple, les associations qui construisent des gîtes ou des sites d'hivernage pour les chauves-souris). En rapport avec l'accord relatif à la protection des chauves-souris, ce membre demande quelles sont les obligations incombant à la Région pour ce qui concerne le traitement des bois.

Un membre suggère qu'à l'avenir, à l'occasion de la discussion de traités impliquant une participation financière de la Région, l'on dépose une note technique sur les implications financières de la mise en oeuvre de ces conventions.

Le ministre de l'environnement répond que lors de la conférence interministérielle qui traitera de l'organisation du secrétariat chargé du suivi des diverses conventions, il plaidera en faveur de l'organisation d'un secrétariat unique pour l'ensemble des entités belges concernées.

Selon le ministre, l'impact financier des trois conventions est déjà en partie couvert par les moyens affectés par la

B. Algemene bespreking

Een lid wijst erop dat de aan de Gewesten en de Gemeenschappen toegekende bevoegdheid om de internationale overeenkomsten goed te keuren voor hen daarentegen ook verplichtingen inhoudt, onder meer op financieel vlak.

Het lid vestigt de aandacht van de leden op het feit dat de uitvoering van de internationale overeenkomsten financiële kosten met zich brengt voor bijvoorbeeld de oprichting van een internationaal secretariaat voor de follow-up van die overeenkomsten.

Gelet op het grote aantal goedgekeurde overeenkomsten kan dat tot aanzienlijke financiële lasten leiden.

In verband met de drie overeenkomsten die nu worden besproken, wenst het lid het volgende te weten:

1. Wat is het bedrag van de bijdrage voor de uitvoering van de drie overeenkomsten?
2. Wie zal dat bedrag betalen, de Staat of het Gewest?
3. Zal die uitgave, ingeval het Gewest ze moet betalen, ingeschreven worden op de begroting van de minister die ter zake bevoegd is of op die van de minister van externe betrekkingen?

Een ander lid herinnert eraan dat de Raad van State er in zijn advies op gewezen heeft dat elke overeenkomst uitgaven met zich kan brengen die door de begroting van het Gewest moeten worden gefinancierd.

De spreker wenst te weten of het krediet dat voor de uitvoering van de overeenkomsten wordt uitgetrokken in voorkomend geval de mogelijkheid biedt de vrijwilligersorganisaties die op het terrein actief zijn (bijv. de verenigingen die schuilplaatsen of overwinteringsplaatsen voor vleermuizen bouwen) subsidies te verlenen. In verband met de overeenkomst betreffende de bescherming van de vleermuizen wenst dit lid te weten welke verplichtingen het Gewest heeft wat de houtbehandeling betreft.

Een lid stelt voor dat men, in de toekomst, naar aanleiding van de bespreking van verdragen waarvan de uitvoering financiële bijdragen van het Gewest met zich brengt, een technische nota opstelt over de financiële gevolgen van die uitvoering.

De minister voor leefmilieu antwoordt dat hij tijdens de interministeriële conferentie waarop de organisatie aan de orde komt van het secretariaat dat moet zorgen voor de follow-up van de diverse overeenkomsten, zal pleiten voor het oprichten van één secretariaat voor alle betrokken Belgische deelgebieden.

Volgens de minister zijn de financiële gevolgen van de uitvoering van de drie overeenkomsten reeds gedeeltelijk

Région à la politique de l'environnement. Il souligne que la Région a anticipé l'application de ces conventions.

Le ministre déclare que les conventions de gestion conclues avec les associations de protection de la nature prévoient l'octroi de subventions pour les tâches qui sont effectuées pour le compte de la Région.

Un membre répète sa question relative au montant de la contribution au fonctionnement du secrétariat international chargé du suivi de chacune des conventions.

Le ministre répond que le niveau de la participation de chaque pays n'a pas encore été arrêtée.

C. Avis

A l'unanimité des 9 membres présents, la Commission remet un avis favorable à la Commission des Finances, du Budget, de la Fonction publique, des Relations extérieures et des Affaires générales sur les trois projets d'ordonnance qui lui ont été soumis.

IV. Poursuite de la discussion générale

Le ministre précise que, en général, pour ce qui concerne les contributions financières découlants des Accords internationaux, ces dernières sont à charge des départements fonctionnellement compétents, comme c'est le cas au niveau Fédéral.

Un membre indique qu'il faudra être attentif à cette question. Il propose d'établir un inventaire des conventions internationales ayant une incidence financière pour la Région de Bruxelles-Capitale.

Le ministre répond qu'il est d'accord de procéder à cet inventaire. Il ajoute que pour ce qui concerne les trois traités dont question, l'inspection des finances n'a émis aucune objection. Il précise encore que les contributions financières découlant des traités internationaux devront faire l'objet d'une négociation sur la clé de répartition entre les Régions et les Communautés.

V. Discussion des articles

Les articles 1er et 2 ont été adoptés à l'unanimité des 8 membres présents.

gedekt door de middelen die het Gewest voor het milieubeleid heeft uitgetrokken. Hij wijst erop dat het Gewest op de uitvoering van die overeenkomsten heeft geanticipeerd.

De minister verklaart dat de beheerovereenkomsten die met de natuurverenigingen zijn gesloten, voorzien in subsidies voor taken die voor rekening van het Gewest worden uitgevoerd.

Een lid herhaalt zijn vraag betreffende de financiële bijdrage voor de werking van het internationaal secretariaat dat moet zorgen voor de follow-up van elk van de overeenkomsten.

De minister antwoordt dat nog niet vastgesteld is hoeveel elk land moet bijdragen.

C. Advies

Bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden brengt de commissie voor leefmilieu, natuurbehoud en waterbeleid bij de commissie voor financiën, begroting, openbaar ambt, externe betrekking en algemene zaken gunstig advies uit over de drie ontwerpen van ordonnantie die haar zijn voorgelegd.

IV. Voortzetting van de algemene bespreking

De minister preciseert dat, in het algemeen, de financiële bijdragen verbonden aan de internationale akkoorden door de bevoegde departementen gedragen moeten worden, zoals dat op het federale vlak gebeurt.

Een lid wijst erop dat dit probleem de aandacht verdient. Hij stelt voor een inventaris te maken van de internationale overeenkomsten die financiële gevolgen hebben voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De minister antwoordt dat hij akkoord gaat om deze inventaris te maken. Hij voegt eraan toe dat de inspectie van financiën geen enkel bezwaar had tegen de drie verdragen in kwestie. Hij verklaart dat de Gewesten en Gemeenschappen zullen moeten onderhandelen over de verdeelsleutel voor de financiële bijdragen verbonden aan de internationale verdragen.

V. Artikelsgewijze bespreking

De artikelen 1 en 2 worden aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

VI. Vote sur l'ensemble

L'ensemble du projet d'ordonnance a été adopté à l'unanimité des 8 membres présents.

Confiance a été faite aux rapporteurs pour la rédaction du présent rapport.

Les Rapporteurs,

Le Président,

Walter VANDENBOSSCHE
Serge de PATOUL

Armand DE DECKER

VI. Stemming over het geheel

Het ontwerp van ordonnantie in zijn geheel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 8 aanwezige leden.

Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteurs voor het opstellen van dit verslag.

De Rapporteurs,

De Voorzitter,

Walter VANDENBOSSCHE
Serge de PATOUL

Armand DE DECKER

